

TEZA:

Mimo obowiązującej obecnie w procedurze karnej a także dyscyplinarnej reguły prowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego przed sądem drugiej instancji, Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie dopuścił dowodów wnioskowanych przez Obwinioną w odwołaniu. Ze względu na znaczną ilość i zakres materialnoprawnej oceny dowodów przedstawionych przez odwołującą, w żadnym razie postępowanie dowodowe przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym nie miałyby charakteru uzupełniającego. Dlatego zaistniała konieczność uchylenia orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

WO – 174/22**ORZECZENIE**

z dnia 7 grudnia 2022 roku

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:****Przewodniczący** S WSD - Tomasz Jankowski**Sędziowie** S WSD - Małgorzata Sajdak - sprawozdawca

S WSD - Tomasz Prokopiuk

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Dariusza Drozdowskiego po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 grudnia 2022 roku sprawy radcy prawnej B. M. (...) obwinionej o czyny określone:

1) w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2115 z późn.zm.) w związku z art. 6, art.7 ust.3, art.12 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

2) w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2115 z późn.zm.) w związku z art.7 ust.3, oraz art.38 ust.1 i 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

wskutek odwołania na korzyść z dnia 18 lipca 2022 roku obwinionej B. M., od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 2 marca 2022 roku w sprawie o sygn. akt: D 42/21:

orzeka:

1. uchyla zaskarżone orzeczenie w całości i przekazuje sprawę Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych do ponownego rozpoznania,
2. o kosztach postępowania odwoławczego w kwocie 1.800,00 zł (słownie: jeden tysiąc osiemset złotych 00/100) zł rozstrzygnie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP przy ponownym rozpoznawaniu sprawy.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym orzeczeniem z dnia 02.03.2022r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP (dalej jako OSD) uznał obwinioną radcę prawną B. M. winną popełnienia dwóch deliktów dyscyplinarnych:

1. z art.64 ust.1 ustawy o radcach prawnych (dalej: URP) w związku z art. 6, art.7 ust.3 i art.12 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (dalej: KERP) polegającego na tym, że:- będąc pełnomocnikiem pozwanej K. P. w sprawie o rozwód, toczącej się przed Sądem Okręgowym VII Wydział Cywilny sygn. akt VII C 641/19, po wydaniu przez Sąd w dniu 10 września 2019r. postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia na czas postępowania, poprzez zobowiązanie powoda T. P. do uiszczania alimentów na rzecz jego syna J. P. w kwocie po 7.000,00 zł. miesięcznie płatnych do K. P. do 10-go dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami miesięcznie, poczynając od dnia 23 maja 2019r. - mając świadomość uiszczania przez T. P., na rachunek wierzycielki tytułem alimentów na syna J. kwot po 3.000,00.zł. miesięcznie - złożyła do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym wniosek egzekucyjny, w którym wniosła o wszczęcie egzekucji zaległego zabezpieczenia alimentów na rzecz J. P. w łącznej kwocie 22.867,00.zł tj. za okres 23 do 30 czerwca 2019r. w kwocie 1867,00 zł a za lipiec, sierpień i wrzesień 2019r. w kwocie po 7000.00 zł nie uwzględniając w tym wyliczeniu kwot wpłaconych przez powoda na rzecz syna tytułem alimentów w wysokości po 3.000 zł. miesięcznie, po czym w piśmie z dnia 14 października 2019r.w odpowiedzi na postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym z dnia 3 października 2019r.- wezwana do ustosunkowania się do tych wpłat, nie uczyniła tego, żądając jednocześnie prowadzenia egzekucji co do kwoty 18.000,00 zł pomimo wcześniejszego potwierdzenia zapłaty w. w. kwot przez T. P.;

2. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 7 ust.3 oraz at.38 ust.1 i 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, polegającego na tym, że:

-będąc pełnomocnikiem pozwanej K. P. w sprawie o rozwód toczącej się przed Sądem Okręgowym VII Wydział Cywilny sygn. akt VII C 641/19 spełniając oczekiwania klientki, w piśmie procesowym datowanym na dzień 22 maja 2019r. zatytułowanym „Odpowiedź na pozew”, przekroczyła zakreślone rzeczową potrzebą granice wolności słowa a także nie zachowała w nim umiaru i taktu, poprzez formułowanie w przedmiotowym piśmie, nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, ocennych sformułowań, odnoszących się do sfery intymności powoda czy też go lekceważących

Za czyn opisany w pkt.1 OSD wymierzył obwinionej karę pieniężną w wysokości 5.000,00.zł a za czyn opisany w pkt.2 karę upomnienia. Tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego OSD obciążył obwinioną kwotą 1. 500 zł.

OSD ustalił następujący stan faktyczny: T. P. wniósł do Okręgowej Izby Radców Prawnych (dalej OIRP) dwie skargi na zachowanie radcy prawnej B. M. (...)

Pierwsza skarga z dnia 6.11.2019r. (data wpływu 12.11.2019r.) dotyczyła tego, że w sprawie o rozwód toczącej się przed Sądem Okręgowym pod sygn. akt VII C 641/19, w której jest powodem, radca prawny B. M. będąc pełnomocnikiem jego żony, pozwanej K. P. złożyła odpowiedź na pozew z dnia 22.05.2019r., w której przekroczyła wolność słowa poprzez podnoszenie okoliczności, które w stanie faktycznym sprawy nie były uzasadnione rzeczową potrzebą a miały na celu upokorzenie powoda, czym naruszyła zasady wykonywania zawodu radcy prawnego, które w wystąpieniach wymagają zachowania umiaru i taktu bez uprzedzeń do strony przeciwnej. W uzasadnieniu przytoczył kilkanaście przykładowych cytatów z przedmiotowej - liczącej ok.120 stron odpowiedzi na pozew. Zdaniem skarżącego przywołane ponad racjonalną potrzebę przez radcę prawną okoliczności i sformułowania nie licują z godnością zawodu a nadto nie są prawdziwe, nie odnoszą się do przedmiotu sprawy, mają wybitnie emocjonalny wydźwięk, wyrażają uprzedzenie do powoda i jedyny cel jaki dostrzega skarżący to chęć poniżenia go i zniesławienia w opinii publicznej a zwłaszcza w jego miejscu pracy.

Druga skarga z dnia 25.11.2019r. (data wpływu 11.12.2019r.), dotyczyła tego, że w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym pod sygn. Kmp 5/19, radca prawny B. M. będąc pełnomocnikiem jego żony, naruszyła zasady art.38 ust.7, art. 11, art.12 ust.1 KERP - bowiem mając świadomość uiszczania przez niego jako dłużnika alimentów na syna J. po 3.000,00 zł miesięcznie (w sumie 18.000,00 zł), w piśmie do komornika z dnia 14.10.2019r zażądała prowadzenia egzekucji co do całej nadpłaconej kwoty 18.000,00 zł, co zdaniem skarżącego jako działanie nieuczciwe naruszało godność zawodu. Również

okazywanie negatywnego nastawienia do strony przeciwnej wbrew zakazowi działań zmierzających do zaostrzania konfliktu (art.38 ust.7 KERP) jest użycie przez obwinioną w przedmiotowym piśmie stwierdzenia, że „... nie wyrażam zgody na niedokonanie czynności komorniczych w jakimkolwiek zakresie określonym we wniosku o wszczęcie egzekucji, nie przewiduję również ustosunkowywania się w toku postępowania egzekucyjnego do jakichkolwiek materiałów okazanych przez dłużnika”. (podkreślenie skarżącego)

Postanowieniem o zmianie postanowienia o przedstawieniu zarzutów radcy prawnemu B. M. z dnia 16.02.2021 Rzecznik Dyscyplinary OIRP (dalej RD) objął ostatecznie zarzuty wynikające z obu skarg T. P., po czym w dniu 09.04.2021 skierował do OSD wnioski o ukaranie obejmujący wskazane zarzuty i które stanowiły również zarzuty zaskarżonego orzeczenia.

W trakcie rozprawy przed OSD w dniu 2.09.2021r. zeznania złożyła obwiniona, wniosła o uniewinnienie, wyjaśniła, że zagadnienia związane z pożyciem małżeńskim jej klientki ujęła w sposób jaki przekazała jej klientka i jaki obwiniona uznała za zasadny. Zarzuciła wyrwanie z kontekstu cytowanych wypowiedzi z odpowiedzi na pozew, a sformułowania których użyła były związane z jej strategią procesową. Odnośnie do zarzutu 1 wniosku o ukaranie, zarzuciła, że wynika on z nieznamości przez RD materii i przepisów związanych z postępowaniem egzekucyjnym. Działała na rzecz klientki w granicach prawa, realizując tytuł wykonawczy. Postępowanie rozwodowe jest w toku i zdaniem obwinionej pokrzywdzony chce wywołać efekt mrozący i dlatego wywiera nacisk na przeciwnika procesowego.

Na kolejnej rozprawie w dniu 2.03.2022r. zeznania złożył pokrzywdzony T. P. Wskazał, że jego 2 skargi w tej sprawie są wynikiem całego procesu szykan jakie stosuje wobec niego pełnomocnik jego żony, r.pr. B. M.. W trakcie procesu rozwodowego eskalowała konflikt, mimo namów sądu nie wyraziła zgody na mediację, stosowała obstrukcję procesową, odizolowała go od wszelkich kontaktów z żoną, doprowadziła do całkowitego zerwania kontaktów z synem. W odpowiedzi na pozew użyła „całej galerii” wysoce obraźliwych słów, które nie przystoją w normalnych relacjach między ludźmi a tym bardziej pełnomocnikowi. W trakcie postępowania egzekucyjnego, mimo płacenia alimentów zażądała zablokowania wszystkich jego kont i aktywów, co doprowadziło nawet do zablokowania konta jego mamy, Powstańca (...). Sytuacja ta spowodowała, że po przeszło 30 latach został zwolniony z pracy, przebywa na zasiłku chorobowym, lecz się na depresję. Cały konflikt jest wynikiem działań obwinionej, napędzany przez obwinioną, która w ewidentny sposób stała się stroną konfliktu o czym świadczy przejęcie przez obwinioną razem z mężem M. M. majątku jej klientki czyli żony pokrzywdzonego - co jest przedmiotem odrębnej

skargi.

Wobec nieobecności na tej rozprawie świadka K. P. sąd odczytał jej zeznania złożone przed RD w dniu 9.06.2021 r. Wskazała, wówczas, że wszystkie sformułowania zawarte w odpowiedzi na pozew zostały zawarte na jej prośbę, są jej autorstwa, są zgodne ze stanem faktycznym a zachowania jej pełnomocniczki ocenia jako profesjonalne, taktowne i rzeczowe.

Sąd przed wydaniem zaskarżonego orzeczenia dopuścił dodatkowo dowody z dokumentów zawartych w aktach sprawy.

Jak wynika z uzasadnienia orzeczenia zapadłego dnia 2.03.2022r. w zakresie pkt.1, OSD ustalił, że obwiniona w trakcie postępowania sądowego dotyczącego alimentów, oświadczyła wprost, że nie kwestionuje dobrowolnej zapłaty alimentów przez pokrzywdzonego po 3.000,00 zł miesięcznie. Mimo tego i mimo okazania w trakcie postępowania egzekucyjnego przez komornika wiarygodnych dowodów dobrowolnej zapłaty alimentów przez pokrzywdzonego w łącznej kwocie 18.000,00 zł. (za okres od daty wynikającej z zabezpieczenia tj. od 23.05.2019 do dnia wszczęcia egzekucji), stanowczo nie wyraziła zgody na ograniczenie egzekucji w tym zakresie.

Powołując się na art.753 k.p.c. OSD wskazał, że skoro Sąd udzielił zabezpieczenia alimentów na kwotę 7.000.00 zł. miesięcznie, to kwoty dobrowolnie wpłacane przez powoda winny być uwzględnione w dochodzeniu zabezpieczenia w postępowaniu egzekucyjnym. Dlatego żądanie przez obwinioną dokonania egzekucji ponad treść postanowienia zabezpieczającego wskazuje na nieprofesjonalne wykonywanie czynności zawodowych.

W ocenie OSD zachowanie obwinionej naruszało dyspozycję art. 64 ust.1 URP w związku z art. 6, art.7 ust.3 i art.12 ust.1 KERP i nie ogranicza odpowiedzialności obwinionej fakt, że takiego zachowania oczekiwała od niej klientka, gdyż stanowi to wprost naruszenie art.7 ust.3 KERP.

OSD uznając winę obwinionej za ten czyn, na podstawie art.65 ust.1 pkt.3 URP wymierzył jej karę pieniężną w wysokości 5.000,00 zł. W ocenie Sądu kara uzasadniona jest zarówno charakterem przewinienia i okolicznościami jej popełnienia jak i stopniem winy i wysoce nagannej postawy obwinionej.

W zakresie pkt.2 orzeczenia OSD uznał, że w wypowiedziach sformułowanych przez obwinioną w odpowiedzi na pozew z dnia 22.05.2019r. przekroczyła zakreślone rzeczową potrzebą granice wolności pisma. Nie zachowała także umiaru i taktu poprzez formułowanie ocennych tez nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, odnoszących się do sfery intymnej powoda i wypowiedzi te były lekceważące wobec przeciwnika procesowego.

Przy ocenie wskazanego przewinienia obwinionej, OSD uwzględnił charakter spraw rozwodowych, w których zasadą jest poruszanie spraw intymnych małżonków, badanie przyczynienia się i wyjaśniania, który z nich doprowadził się do rozpadu małżeństwa. Kwestie te muszą jednak być formułowane adekwatnie do sprawy, pism, twierdzeń i stanowisk drugiej strony jednak z zachowaniem taktu i umiaru. Okazywanie emocjonalnego stosunku do strony przeciwnej, brak umiaru i taktu w doborze wypowiedzi, język noszący cechy lekceważenia czy próby ośmieszenia przeciwnika procesowego, które OSD dostrzegł w przedmiotowym piśmie procesowym obwinionej, zdaniem tegoż sądu naruszają art.38 ust.5 KERP.

OSD dokonał również analizy treści pozwu rozwodowego i nie znalazł obiektywnego uzasadnienia dla posłużenia się przez obwinioną tak obcesowymi sformułowaniami mocno wnikającymi w prywatną sferę pokrzywdzonego. Stanowi to naruszenie granicy wolności słowa w wypowiedzi zawodowej poprzez przekroczenie granicy rzeczowej potrzeby czyli naruszenie obowiązku określonego w art.38 ust.1 KERP.

Również w zakresie tego czynu, fakt że takich sformułowań wymagała klientka, nie uchyła odpowiedzialności obwinionej jako sprzecznej z art. 7 ust.3 KERP.

Uznając winę obwinionej w zakresie tego czynu OSD wymierzył jej karę upomnienia, którą uznał za adekwatną do charakteru przewinienia i konieczną dla osiągnięcia celów.

Od powyższego orzeczenia w ustawowym terminie odwołanie na korzyść wniosła obwiniona, zarzucając:

I) naruszenie prawa materialnego polegające na:

1. zastosowaniu art.64 ust.1 URP w zw. z art.6, art.7 ust.3 i art.12 ust.1 KERP poprzez błędne uznanie, że działanie obwinionej opisane w pkt.1 wniosku o ukaranie stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w wyżej wymienionych przepisach, podczas gdy działanie to nie wyczerpuje znamion jakiegokolwiek przewinienia dyscyplinarnego, będąc w zgodzie zarówno z zasadami wyrażonymi w tych przepisach jak przede wszystkim z zasadą wyrażoną w art.8 KERP zgodnie z którą radca prawny jest zobowiązany do działania na korzyść klienta;

2. zastosowaniu art. 64 ust.1 URP w związku z art.7 ust.3, art.38 ust.1 i 5 KERP - poprzez błędne uznanie, że działanie obwinionej opisane w pkt.2 wniosku o ukaranie stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w wyżej wymienionych przepisach, podczas gdy działanie to nie wyczerpuje znamion jakiegokolwiek przewinienia dyscyplinarnego będąc w zgodzie zarówno z tymi przepisami jak i przede wszystkim z zasadą wyrażoną w art. 8

KERP zgodnie z którą radca prawny jest zobowiązany do działania na korzyść swojego klienta a nie strony przeciwnej.

II) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia,
tj:

1. art.7 kpk w związku z art.2§2 kpk, art.4 kpk oraz art.167 kpk w zw. z art 366 kpk w zw. z art.74-1 pkt.1 URP- poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, wbrew zasadzie obiektywizmu, przy nieuwzględnieniu obowiązującego stanu prawnego, wskazań wiedzy i doświadczenia zawodowego, bez przeprowadzenia prawdziwych ustaleń faktycznych i bez zbadania okoliczności przemawiających na korzyść obwinionej oraz zaniechanie przeprowadzenia z urzędu dowodów pozwalających na rozstrzygnięcie czy działanie obwinionej wyczerpało znamiona jakiegokolwiek przewinienia dyscyplinarnego, które to naruszenia doprowadziły do wadliwej oceny leżącej u podstaw orzeczenia. Na kilkunastu stronach odwołania (K-367 do K-378) zamieszcza szereg passusów z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia zestawiając je z przepisami kpc oraz odnośnymi ustaleniami sądów Okręgowego i Apelacyjnego rozpoznających sprawę rozwodową (dalej: jako sądy powszechne) w tym w szczególności w zakresie zabezpieczenia. Odwołująca artykułuje przy tym, że Sąd Dyscyplinarny nie wykazał się znajomością jakiegokolwiek przepisu prawidłowo zastosowanego w postępowaniu egzekucyjnym, jak też nie stwierdził naruszenia przez obwinioną jakiegokolwiek przepisu o egzekucji. Zarzuca, że ustalenia OSD są odmienne od ustaleń sądów powszechnych poczynionych na kolejnych etapach postępowania rozwodowego/zabezpieczającego. Zarzuca Sądowi Dyscyplinarnemu brak zapoznania się z aktami sprawy rozwodowej, brak inicjatywy dowodowej z urzędu w celu ustaleń zgodnie z zasadą prawdy materialnej co pozwoliłoby na ocenę, że obwiniona nie popełniła jakiegokolwiek przewinienia dyscyplinarnego. Jej zdaniem Sąd Apelacyjny poczynił odmienne od Sądu Dyscyplinarnego poglądy co do kwot alimentów wpłacanych przez pokrzywdzonego dobrowolnie w postępowaniu egzekucyjnym. OSD nie tylko nie przejawiał w tej sprawie inicjatywy dowodowej w celu dokonania ustaleń poza zgromadzonymi przez RD, który ograniczał się do niekompletnych dokumentów przedłożonych przez skarżącego. Dalej w odwołaniu znajduje się zarzut, że Sąd Dyscyplinarny nie zapoznał się z treścią klauzuli wykonalności na postanowieniu zabezpieczającym alimenty, z którego wynika zakres prowadzonej egzekucji, a żaden przepis postępowania egzekucyjnego nie stanowi aby były brane pod uwagę przez komornika dobrowolne wpłaty dłużnika.

2. art. 413 §2 pkt.1 kpk w zw. z art.74-1 pkt. URP poprzez niewskazanie dokładnego określenia czynu przypisanego obwinionej w punkcie 2 wniosku o ukaranie, co uniemożliwia odpowiednią

kontrolę instancyjną oraz ogranicza a właściwie uniemożliwia prawo do obrony obwinionej. Odwołująca wskazała, że OSD nie określił, które sformułowania zawarte w jej odpowiedzi na pozew z dnia 22.05.2019r. zdaniem tego Sądu stanowią przekroczenie zakreślonych rzeczową potrzebą granic wolności pisma a także w jaki konkretnie sposób obwiniona nie zachowała umiaru i taktu. Mimo braku obowiązku dowodzenia swej niewinności jako obwiniona, to zważywszy na rażącą bezczynność Sądu Dyscyplinarnego, którego ustalenia są oparte na wybiórczych dokumentach przedłożonych przez skarżącego w 2019r. i zaniechania jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej w kierunku wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy, na podstawie art.427 §3 kpk w zw. z art.74-1 URP odwołująca wnosi o dopuszczenie 4 dowodów a to dokumentów z postępowania rozwodowego wskazanych na stronach 11,12,13 odwołania (K-376 do K-378).W oparciu o powyższe wnioski obwiniona wnosi o uniewinnienie. W uzasadnieniu odwołania obwiniona w zasadzie powtarza zarzuty podniesione w petitum odwołania prezentując dodatkowo szczegółowo i chronologicznie stan faktyczny sprawy rozwodowej z uwzględnieniem postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego.

Przed rozprawą przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w dniu 7 grudnia 2022 r. do akt sprawy wpłynęło pismo procesowe obwinionej z dnia 7 grudnia 2022 r., zatytułowane „uzupełnienie odwołania od orzeczenia OSD OIRP z dnia 2 marca 2022 r. sygn. akt D 42/21”, w którym obwiniona cofa zarzut prawa materialnego zawarty w pkt I.2 odwołania, wobec rażącej obrazę przepisów postępowania przez sąd dyscyplinarny podniesionej w pkt II.2 odwołania, polegającej na nie wskazaniu dokładnego określenia czynu przypisanego obwinionej w pkt 2 wniosku o ukaranie i w pkt 2 orzeczenia.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 74¹ pkt 1 URP, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego (dalej: kpk).

Odwołanie obwinionej zawierające wniosek o uniewinnienie, WSD na podstawie art. 447 kpk potraktował jako zwróconą przeciwko całości wyroku.

Zgodnie z art.433 § 1 kpk, sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu również w granicach

podniesionych zarzutów. Z kolei art. 433 §2 stanowi, że sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Odmienne uregulowania wynikają z art. 436 kpk, na podstawie którego WSD ograniczył rozpoznaje odwołania do poszczególnych uchybień podniesionych przez stronę. Rozpoznanie bowiem w takim zakresie i na tym etapie jest wystarczające do wydania orzeczenia o uchyleniu orzeczenia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji - a rozpoznanie pozostałych uchybień jest przedwczesne lub bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania.

W związku z cofnięciem odwołania przez obwinioną w części dotyczącej zarzutu naruszenia prawa materialnego w pkt I.2 sąd pominął rozpoznanie tego zarzutu na podstawie art. 432 kpk.

Co do zasady WSD uznaje zarzuty odwołującej dotyczące niewłaściwego prowadzenia postępowania dowodowego przez OSD, lecz w zakresie odmiennym niż zawarte w odwołaniu. Na podstawie art. 437 § 2 zdanie 2 kpk powyższy zarzut implikuje konieczność uchylenia orzeczenia i przeprowadzenia na nowo przewodu w całości przez sąd I instancji.

Odnosnie do zarzutu do pkt 1 orzeczenia, który to zarzut przewija się we wszystkich wyjaśnieniach obwinionej przed OSD, według którego poczynił on odrębne ustalenia i oceny co do okoliczności będących przedmiotem postępowania rozwodowego, zabezpieczającego i egzekucyjnego, należy stwierdzić, że OSD nie poczynił żadnych ani odmiennych ustaleń co do charakteru świadczeń alimentacyjnych i ich zakresu w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym co mogłoby rzutować na ocenę zachowań obwinionej jako pełnomocnika pozwanej. Sąd Dyscyplinarny nie jest związany ustaleniami sądów powszechnych co do wysokości alimentów czy jaki charakter miały dobrowolne wpłaty pokrzywdzonego. Nie podlega analizie sądu dyscyplinarnego ani tok rozumowania sądów powszechnych ani przesłanki którym się kierują przy rozstrzyganiu meritum sprawy gdyż co do zasady leży to poza kognicją postępowania dyscyplinarnego. Ustalenia, oceny, orzeczenia sądów powszechnych w przedmiotowej sprawie były jedynie kanwą dla zachowań radcy prawnego, które to zachowania a nie meritum sprawy, stanowią przedmiot oceny organów dyscyplinarnych. OSD winien poczynić odrębne od sądów powszechnych ustalenia i oceny zachowań radcy prawnego występującego zawodowo w rozpatrywanych sprawach jako pełnomocnik pozwanej - jako deliktu dyscyplinarnego, których to ustaleń z kolei nie mogły i nie poczyniły sądy powszechne.

Za delikt dyscyplinarny OSD uznał jedynie zachowania obwinionej, które ocenił jako sprzeczne z zasadami etyki, naruszające godność zawodu radcy prawnego. Wyłącznej ocenie poddał

zachowania obwinionej wynikające z prowadzenia w imieniu klientki postępowania egzekucyjnego oraz wypowiedzi obwinionej zawarte w odpowiedzi na pozew z dnia 22.05.2019r. Nie czynił tutaj żadnych odrębnych ustaleń co do racji stron postępowania rozwodowego/zabezpieczającego. Przyjął jedynie, że radca prawny występujący w tej sprawie, dopuszczający się naruszenia zasad etyki obowiązujących radców prawnych narusza godność zawodu eo ipso dopuszcza się deliktu dyscyplinarnego.

Dlatego, WSD nie uznał zarzutu obwinionej, że OSD nie zapoznał się z aktami sprawy rozwodowej i aktami komorniczymi. Dokonał oceny zachowania obwinionej - nie pod kątem analizy całości akt sprawy rozwodowej liczącej 23 tomy ani całości akt komorniczych - lecz pod kątem etycznej oceny zachowań radcy prawnej w tych postępowaniach zainicjowanych skargami pokrzywdzonego.

Nie jest również zasadny zarzut obwinionej dotyczący nieznamomości przepisów prawa cywilnego zarówno materialnego jak i procesowego przez RD i przez OSD. Mając na uwadze wyżej wskazane odrębności postępowania przed sądami powszechnymi i organami dyscyplinarnymi, WSD wskazuje dodatkowo, że właściwe czy niewłaściwe zastosowanie przez radcę prawnego w przedmiotowej sprawie odpowiedniego przepisu w trakcie postępowania cywilnego nie jest przedmiotem analizy w postępowaniu organów dyscyplinarnych. Może to być co najwyżej przedmiotem kontroli instancyjnej przed sądami powszechnymi w wyniku skorzystania z odnośnych środków odwoławczych przez strony postępowania. Nie każde bowiem błędne zastosowanie lub naruszenie prawa przez radcę prawnego w trakcie wykonywania czynności zawodowych czy nawet w życiu prywatnym stanowi delikt dyscyplinarny.

Podstawą wydania zaskarżonego orzeczenia w pkt.1 był przepis art.64 ust.1 URP oraz art.6, art.7ust.3 i art.12 ust.1 KERP.

Art. 64 ust.1 URP statuuje ustawową zasadę: „Radcowie prawni (...) podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych”. Zgodnie z kolei z brzmieniem odnośnych przepisów KERP: (art.6): „Radca prawny mając na uwadze treść roty ślubowania określonej w ustawie o radcach prawnych obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej i dobrymi obyczajami”; (art.7 ust.3): „radca prawny nie może naruszać zasad etyki zawodowej i niewłaściwie wywiązywać się z obowiązków zawodowych w celu spełnienia oczekiwań klienta lub osób trzecich”; (art.12 ust.3): „świadcząc pomoc prawną, radca prawny zobowiązany jest z szacunkiem traktować wszystkich

klientów, zachować umiar i takt w swoich wypowiedziach oraz powściągliwość w okazywaniu osobistego stosunku do stroni uczestników postępowania, sądu bądź organu przed którym występuje”.

Dając wyraz temu co legło u podstaw prawnych w zakresie pkt.1 orzeczenia i przekładając to na stan faktyczny sprawy, WSD wskazuje, że przy ponownym rozpoznawaniu sprawy OSD winien skupić się na subsumcji zachowań obwinionej w postępowaniu zabezpieczającym i egzekucyjnym do konkretnej normy etycznej i objąć to odpowiednim brzmieniem zarzutu dyscyplinarnego. W ocenie WSD zasadnym byłaby również analiza przez OSD akt rozwodowych i egzekucyjnych lecz wyłącznie pod kątem innych zachowań obwinionej mających charakter deliktu dyscyplinarnego. Należałoby bowiem ustalić czy emocjonalne i konfliktogenne zachowania obwinionej w tym procesie rzeczywiście miały na celu wyłącznie interes klientki czy też jej własny interes jako pełnomocnika - co zdawałoby się wynikać z zeznań pokrzywdzonego na rozprawie przed OSD w dniu 2.03.2022r. (K-347,348), w którym mówi on o przejęciu przez obwinioną części majątku klientki. Z jego zeznań wynika również, że działania obwinionej spowodowały zasadnicze, negatywne zmiany w jego życiu. Winno również być przedmiotem ustaleń i oceny OSD czy działania obwinionej w zakresie doprowadzenia do załamania sytuacji osobistej i majątkowej dłużnika nie były sprzeczne z interesem klientki i czy dotychczasowa płynna ściągłość alimentów nie uległa pogorszeniu.

Mimo obowiązującej obecnie w procedurze karnej/dyscyplinarnej reguły prowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego przed sądem II instancji, WSD nie dopuścił dowodów wnioskowanych przez obwinioną w odwołaniu. Ze względu na znaczną ilość i zakres materialno-prawnej oceny dowodów przedstawionych przez odwołującą, w żadnym razie postępowanie dowodowe przed WSD nie miałyby charakteru uzupełniającego. Wnioski dowodowe zawarte w odwołaniu w większości dotyczą postępowania przed sądami w sprawie rozwodowej i egzekucyjnej. Zadaniem OSD przy ponownym rozpoznawaniu sprawy będzie w pierwszej kolejności ocena przydatności ich mocy dowodowej dla potrzeb postępowania dyscyplinarnego. W przypadku stwierdzenia przydatności winny być przeprowadzone i ocenione w kontekście naruszenia przez obwinioną reguł dyscyplinarnych przy wykonywaniu zawodu radcy prawnego na podstawie właściwie przedstawionego zarzutu. Zgodnie z art.427 § 3a w śródtku odwoławczym nie można podnosić zarzutu nieprzeprowadzenia dowodu z urzędu - co zarzuca obwiniona- chyba że okoliczność, która ma być udowodniona ma istotne znaczenie dla ustalenia czy został popełniony. W tym zakresie OSD oceni czy wnioskowane w odwołaniu dowody mają istotne znaczenie dla ustalenia czy obwiniona popełniła delikt dyscyplinarny.

Zasadny jest zarzut odwołującej naruszenia przez OSD prawa procesowego, a to art. 413 § 2 pkt.1. kpk, gdyż w istocie brak jest wskazania w pkt.2 zaskarżonego orzeczenia, które sformułowania zawarte w piśmie z dnia 22.05.2019r. zdaniem OSD stanowią przekroczenie granic wolności pisma a także w jaki konkretnie sposób obwiniona nie zachowała w nim taktu i umiaru. Brak ten w zasadniczy sposób uniemożliwia zarówno obwinionej jak i sądowi odwoławczemu dokonania właściwej oceny naruszenia przez radcę prawnego granic przekroczenia wolności słowa i pisma. Uniemożliwia też sądowi odwoławczemu ocenę adekwatności i słuszności orzeczonej przez OSD kary.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy OSD oceni, czy wskazane w odwołaniu i niniejszym uzasadnieniu uchybienia są możliwe do konwalidacji w postępowaniu sądowym czy też konieczne będzie przekazanie sprawy Rzecznikowi Dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia dochodzenia w trybie przepisów art. 344a kpk.

O kosztach postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeknie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy OIRP biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy oraz treść zapadłego wyroku po ponownym rozpoznaniu sprawy, przy uwzględnieniu przepisów art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych.